

MJEŠOVITA SREDNJA ŠKOLA HADŽIĆI
HADŽIĆI

P R A V I L N I K
O ZAŠTITI NA RADU

Hadžići, 2008. godine

Na osnovu člana 1. i 68. Zakona o zaštiti na radu («Sl.L.SRBiH» br.22/90) i člana 166. Pravila Javne ustanove «Mješovita srednja škola Hadžići», Školski odbor na sjednici održanoj 07.04.2008. godine donosi

P R A V I L N I K

O ZAŠTITI NA RADU

Javne ustanove «Mješovita srednja škola Hadžići»

I OPĆE ODREDBE

član 1.

Pravilnikom o zaštiti na radu Javne ustanove «Mješovita srednja škola Hadžići» (u daljem tekstu: Pravilnik) utvrđuje se:

- organizacija zaštite na radu,
- mjere u vezi sa zaštitom na radu,
- prava i obaveze u vezi sa zaštitom na radu
- kao i sredstva i oprema za ličnu zaštitu zaposlenika u Javnoj ustanovi «Mješovita srednja škola Hadžići» (u daljem tekstu: škola),
- i druga pitanja vezana za zaštitu na radu

član 2.

Zaštita na radu, u smislu ovog Pravilnika, obuhvata mjere i aktivnosti usmjerene na organiziranje procesa rada u školi na siguran način, a uporedo sa organiziranjem obrazovno-odgojnog procesa.

član 3.

Škola je dužna osigurati takve uvjete i mjere lične i kolektivne zaštite kojima se štiti psihofizičko zdravlje, te lična i kolektivna sigurnost svih zaposlenika i učenika, a u skladu sa zakonskim propisima, podzakonskim aktima i pedagoškim standardima i normativima.

Škola je dužna obezbjediti stalno praćenje i ispravnost i periodične preglede sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite radi sigurnosti zaposlenika.

Rokovi i način ispitivanja regulisani su Zakonom i posebnim tehničkim normama i upustvima proizvođača.

član 4.

Pravo na zaštitu na radu imaju svi zaposlenici koji su zaključili ugovore o radu, kao i lica koja se po bilo kom osnovu nalaze na radu kod poslodavca ili na stručnom osposobljavanju, i posebnu zaštitu na radu učenici za vrijeme praktične nastave.

član 5.

Sindikata škole ima pravo učestvovati u uređenju, preduzimanju i unaprijeđivanju zaštite na radu, kao i pravo tražiti preduzimanje odgovarajućih mjera zaštite na radu predviđenih zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona, kao i ovim Pravilnikom.

II ORGANIZACIJA ZAŠTITE NA RADU

član 6.

Organizovanje, sprovođenje i unapređenje zaštite na radu obuhvata naročito:

- donošenje programa zaštite na radu
- izdvajanje finansijskih sredstava za izvršavanje programa mjera zaštite na radu
- upoznavanje zaposlenika o stanju uvjeta rada te organizacija procesa rada na način kojim se obezbjeđuje sigurnost svih zaposlenika na radu
- upoznavanje zaposlenika sa pravima, obavezama i odgovornostima iz oblasti zaštite na radu
- obezbjeđivanje potrebnih sredstava za provođenje mjera zaštite na radu
- prije zaključivanja ugovora o radu ili raspoređivanja na određene poslove zaposlenika uputiti na ljeakarski i
- zaposlenika upoznati sa pružanjem prve pomoći.

član 7.

Za provođenje zakonskih propisa iz oblasti zaštite na radu i odredaba ovog Pravilnika odgovorni su direktor, pomoćnik direktora i drugi zaposlenici koji na bilo koji način organizuju i rukovode procesom rada i to svaki u svom djelokrugu rada.

član 8.

Odgovorna lica iz prethodnog člana dužna su, u konkretnom sprovođenju mjera zaštite na radu, da:

- zaposlenike na najprikkladniji način upoznaju sa uvjetima rada, izvorima opasnosti i štetnosti na radnom mjestu
- da zaposlenika pouče o namjeni i načinu upotrebe odgovarajućih sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, kao i na eventualne posljedice zbog neupotrebljivanja istih
- da stalno i neposredno nadziru izvršavanje propisanih mjera zaštite na radu
- da ne dozvole zaposleniku da obavlja posao na radnom mjestu bez sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu
- da povremeno kontrolišu stepen obučenosti zaposlenika u vezi sa zaštitom na radu
- da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata obavijeste lice zaduženo za zaštitu na radu o svakoj povredi ili udesu na poslu
- da odgovornom rukovodiocu prijave nedostatak, kvar ili pojavu koja bi mogla da ugrozi život ili zdravlje zaposlenika
- da se stara o snadbijevanju priručne apoteke
- da podnese prijavu odgovornom licu o povredi radnih dužnosti protiv onih zaposlenika koji se pridržavaju propisanih mjera zaštite na radu, naročito neupotrebe sredstava i opreme za ličnu zaštitu
- da svojim nadzorom obezbijede sigurnost izvođenja opasnih radova.

član 9.

Poslove zaštite na radu u školi mogu obavljati zaposlenici koji imaju visoku ili višu stručnu spremu zaštite na radi ili višu stručnu spremu iz tehničke grupacije.

Vršenje poslova zaštite na radu škola može provjeriti odgovarajućoj organizaciji.

III MJERE U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

član 10.

Mjere zaštite na radu obuhvataju:

1. mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu (opća i posebna)
2. mjere u vezi sa uvjetima rada
3. mjere u vezi sa posebnom zaštitom zaposlenika i učenika

član 11.

Škola je dužna, prije raspoređivanja zaposlenika na radno mjesto, upoznati ga sa uvjetima rada, izvorima opasnosti i štetnosti na radnom mjestu, mjerama zaštite na radu, osnovim pravima i obavezama zaposlenika iz oblasti zaštite na radu kao i sa propisima koji regulišu ovu materiju.

član 12.

Škola je dužna obezbijediti stalno praćenje ispravnosti i periodične preglede sredstava rada, opreme i sredstava lične zaštite radi zaštite zaposlenika i učenika.

član 13.

Rokovi i način ispitivanja sredstava rada, opreme i sredstava lične zaštite regulišu se posebnim tehničkim normama, standardima i uputstvima proizvođača.

član 14.

Zaposlenik koji boluje od bolesti koja se bez njegovog obavještenja ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili koji ima takve zdravstvene nedostatke koji na određenom radnom mjestu mogu predstavljati opasnost za zaposlenike i učenike, dužan je o tome obavijestiti organizaciju iz oblasti zdravstva.

član 15.

Svi zaposlenici moraju biti ljekarski pregledani od početka nastave za tu školsku godinu. Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zaposlenika provodi se prije zasnivanja radnog odnosa i u toku rada, a u skladu sa zakonskim propisima i općim aktima škole.

član 16.

U slučaju raspoređivanja na radno mjesto sa posebnim uvjetima rada, škola je dužna uputiti zaposlenika na odgovarajući ljekarski pregled i takve preglede vršiti najmanje jedanput u tri godine ukoliko drugim propisima nije određen kraći rok.

član 17.

Prije raspoređivanja na radno mjesto, kao i kada se vrše promjene u tehnološko- tehničkom procesu rada, zaposlenici se obavezno obučavaju iz oblasti zaštite na radu, po programu koji se donosi u skladu sa ovim Pravilnikom.

član 18.

Program obučavanja iz prethodnog člana, treba obezbijediti upoznavanje zaposlenika naročito sa:

- tehničko- tehnološkim procesima i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koji je raspoređen
- opasnostima koje ugrožavaju bezbjednost na radu korišćenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija
- mjerama zaštite na radu, razlozima zbog kojih se te mjere provode i predviđaju
- upotrebom odgovarajućih sredstava rada i opreme i odgovarajućih sredstava lične zaštite, kao i pravilnim namjenskim korišćenjem uređaja i sredstava kojima se služi na radu
- pravima i dužnostima u sprovođenju propisa zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja propisa i mjera zaštite na radu
- pružanje prve pomoći
- organizacijom zaštite na radu i
- korištenje protupožarnih aparata.

član 19.

U cilju sprječavanja nesreća od električne struje potrebno je sve dijelove električnih uređaja dobro izolovati, ograditi ili zaštititi na neki drugi način zaštititi kako ne bi postojala mogućnost slučajnog dodira.

član 20.

Izolacija koja se postavlja mora biti trajna i odgovarati uslovima rada kao što su: uticaj vlage, kemikalija i sl., a može se izvesti u obliku oklopa od izolacionog materijala (kao što su npr., kućišta od umjetnog materijala, gume itd.) ili postavljanjem međuizolacije.

član 21.

Kao mjera zaštite od udara električne struje, može se poduzeti i smanjenje napona, korištenjem transformatora koji imaju odvojen sekundarni namotaj od primarnog, a za korištenje ručnih prenosivih svjetiljki, rasvjeta u kupatilima, kotlovnici i sl.

član 22.

Kao mjera zaštite od udara električne struje, predstavlja i sprovođenje zaštitnog uzemljenja, odnulovanje.

član 23.

Kao najbitniji dio zaštite od požara i eksplozije predstavljaju: mjere zaštite preduzete pri izradi i projektovanju objekta, poštivanje elementarnih uvjeta zaštite od požara, nepravilnost električnih uređaja i instalacija, neispravnost sistema za zagrijavanje, neeliminisanje statičkog elektriciteta, atmosferska pražnjenja.

član 24.

Mjere zaštite od požara obuhvataju:

- sprovođenje obuke od zaštite od požara
- obuka zaposlenika za korišćenje aparata i uređaja za gašenje požara
- označavanje zona opasnosti od požara i eksplozija
- sprječavanje nastanka eksplozivnih smjesa, kao i
- druge mjere predviđene propisima u oblasti zaštite od požara.

član 25.

Pored mjera naznačenih u prethodnom članu, kao posebna mjera predstavlja donošenje Pravilnika o protivpožarnoj zaštiti i zaštiti objekta, kojim su regulisani: održavanje reda u zgradi, mjere sprječavanja nastanka požara, postupak u slučaju izbijanja požara, i duga pitanja.

član 26.

Za sve ostale oblike zaštite koji nisu obuhvaćeni ovim Pravilnikom, primjenjivat će se mjere koje se bliže uređuju propisima iz oblasti zaštite.

član 27.

Škola je dužna da za sva radna mjesta utvrdi uvjete rada, kao i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti zaposlenika koji će raditi na tom radnom mjestu, a u skladu sa propisima iz oblasti: radnih odnosa, zaštite na radu kao i propisima iz oblasti obrazovanja.

član 28.

Škola je dužna pridržavati se uvjeta koje trebaju ispunjavati : kabineti, učionice praktične nastave, radne i sve druge prostorije u zgradi, na način kako je to predviđeno i regulisano pedagoškim normativima i standardima.

član 29.

Sve prostorije u zgradi : učionice, kabineti kancelarije, hodnici, sanitarne prostorije i dr.prostorije, moraju biti osvijetljenje, bilo prirodnom (dnevna) ili vjštačkom svjetlošću (električna). Bez obzira kooj vrsti osvijetljenja se radi zidovi i stropovi moraju biti obojeni takvom bojom koja upija što manje svjetla (bijela ili pastelni tonovi).

član 30.

Zagrijavanje školskih prostorija mora odgovarati fiziološkim uvjetima ljudskog tijela. Grijanje prostorija vrši se radiatorima kao grijnim tijelima. Temperatura u prostorijama kreće se od 16 do 22C.

član 31.

Ventilacijom se vrši obnova zraka u školskim prostorijama. Osnovni oblik ventilacije u školi je prirodna, a koja se provodi prozorima, kao i otvorima u zidovima prostorija. Ukoliko poslodavac ocjeni potrebnim, u prostorijama škole može se instalirati i vještačka ventilacija (ventilatori ili klimatizacioni uređaji), poštujući tehničke normative i standarde prilikom njihovog instaliranja.

član 32.

Učenici za vrijeme praktične nastave dužni su da postupaju po uputstvu nastavnika praktične nastave i da se pridržavaju sljedećeg :

- da dobro čuvaju osnovna sredstva i mašine za rad,
- učenici u radionice za praktičnu nastavu mogu ulaziti samo u pratnji nastavnika praktične nastave i mašine puštaju u pogon u prisustvu nastavnika,
- da mašinama rukuju sa dozvolom i po uputama nastavnika,
- da o eventualnim promjenama na stroju odmah obavjeste nastavnika praktične nastave
- prilikom rukovanja mašinama učenici moraju prilagoditi odjeću kako ne bi dio odjeće zakačila mašina, da vežu kosu i ne stavljaju nakit prilikom rada,
- dežurni učenik ili redar dužan je po završetku nastave pregleda ispravnost mašina i da o tome obavjesti nastavnika,
- učenici su dužni da strogo postupaju po uputstvima nastavnika koji su dužni da se pri radu pridržavaju propisa iz oblasti zaštite na radu.

IV PRAVA OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIKA

član 33.

Prava zaposlenika regulirani su općim propisima o zaštiti na radu, pravnim propisima i općim aktima škole.

Prava zaposlenika iz prethodnog stava, između ostalog su :

- da prilikom zasnivanja radnog osnosa budu obučeni iz zaštite na radu
- da u toku rada upotpunjuju svoju obučenost
- da budu upoznati sa radnim mjestom, sa uvjetima rada, a posebno sa opasnostima i štetnostima na radnom mjestu
- da uređaji za rad budu u skladu zahtjeva sigurnosti
- da se osigura primjena općih i posebnom mjera zaštite gdje je to predviđeno,
- da odbiju raditi u slučaju ako im prijete neposredna životna opasnost i opasnost po zdravlje,
- da se zaposlenicima koji imaju pravo na poseban tretman osiguraju ta prava (maloljetnici, žene, invalidi)
- da budu upoznati sa normativnim aktima škole
- da imaju pravo prigovora i prijedloga za poboljšane zaštite na radu.

član 34.

Ako zaposlenik odbije da radi jer mu nisu obezbjeđena propisana sredstva zaštite na radu i o tome obavještava Sindikat koji će zahtijevati od nadležnog organa škole efikasnu zaštitu na radu.

Ukoliko se ne udovolji zahtjevu sindikata iz prethodnog stava Sindikat će obavjestiti nadležni inspeksijski organ. Ako se ustanovi da je zaposlenik radio bez zaštitne oprave Sindikat će od nadležnog organa zahtijevati pokretanje odgovornosti neposrednog rukovodioca i lica zaduženog za obezbjeđenje zaštite na radu.

član 35.

Zaposlenici su dužni pridržavati se mjera zaštite na radu, naročito:

- da sve poslove obavljaju sa punom pažnjom radi zaštite sebe, kao i drugog,
- da se služe sredstvima i opremom za ličnu zaštitu i iste održavaju u ispravnom stanju
- da prijavi lične nedostatke koji bi mogli uticati na sigurnost rada
- da se prije raspoređivanja na drugo radno mjesto obuče iz oblasti zaštite na radu
- da se podvrgnu ljekarskim pregledima
- da obavijeste zdravstvenu organizaciju o zdravstvenim nedostacima koji se ne mogu utvrditi ljekarskim pregledom i
- da neposrednom rukovodiocu, bilo pismeno ili usmeno, odmah prijave povrede na radu, kao i svaku nezgodu koja mu se desi u vezi sa radom
- da se pridržavaju svih propisanih mjera, normativa i uputstava o zaštiti na radi
- kao i da se staraju o sprovođenju zaštite na radu.

član 36.

Zaposlenik koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti ne može započeti, odnosno nastaviti rad.

Zaposlenik je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti, a čije obavljanje se može provjeriti odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi.

član 37.

Za povredu mjera zaštite na radu propisanih Zakonom o zaštiti na radu i ovim Pravilnikom zaposlenik čini težu povredu radne obaveze u skladu sa Pravilnikom o radu i drugim općim aktima škole.

član 38.

Pokretanje i vođenje postupaka vrši se u skladu sa Pravilnikom o radu.

V SREDSTVA I OPREMA LIČNE ZAŠTITE

član 39.

U cilju zaštite zaposlenika koji su pri radu izloženi određenim štetnostima i opasnostima u školi, tim zaposlenicima se obezbjeđuju sredstva i oprema za ličnu zaštitu pri radu.

član 40.

Zaštitna sredstva i oprema koji se predaju zaposlenicima na upotrebu imaju određeni vijek trajanja, istekom kojeg se vrši njegov otpis.

Zaštitna sredstva koja nemaju rok trajanja i koja se predaju zaposlenicima, koriste se do njihove dotrajalosti.

član 41.

U prilogu ovog Pravilnika dat je tabelarni prikaz sredstava i opreme lične zaštite po radnim mjestima, sa rokovima trajanja.

VI POSEBNE ODREDBE

član 42.

Poslodavac je dužan upoznati zaposlenike sa pružanjem prve pomoći.

član 43.

Na poslovima na kojima radi do 20 zaposlenika za pružanje prve pomoći, poslodavac obezbjeđuje ormarić ili torbu sa potrebnim sanitetskim materijalom, a koji se postavlja na vidno i lako dostupno mjesto.

član 44.

Obuka u pružanju prve pomoći predstavlja sastavni dio Programa obuke iz zaštite na radu. Direktor posebnim rješenjem određuje lice ili lica koja će obučiti zaposlenike u pružanju prve pomoći.

član 45.

Škola je dužna voditi propisanu evidenciju o:

- zaposlenicima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uvjetima rada
- izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine, sredstava rada i opreme, kao i sredstava lične zaštite
- povredama zaposlenika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzorcima
- ljeekarskim pregledima

Škola je dužna da dostavi godišnji izvještaj o slučajevima iz t.4 prethodnog stava, organu uprave nadležnom za poslove inspekcije.

VII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

član 46.

Ako ovim Pravilnikom nisu obuhvaćene mjere zaštite na radu koje se odnose na pojedina prava, obaveze i odgovornosti poslodavca ili zaposlenika ili druga pitanja iz oblasti zaštite na radu, primjenjivaće se odgovarajući propisi kojim se bliže uređuju te mjere.

član 47.

Izmjene i dopune Pravilnika vrše se na način na koji je i donijet.

član 48.

Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči.

Broj: 839/2008
Dana: 07.04.2008. godine

Predsjednik Školskog odbora

Bajrektarević Ifeta

**PREGLED OPREME
I
SREDSTVA LIČNE ZAŠTITE**

<i>Red. br.</i>	<i>radno mjesto</i>	<i>Naziv zaštitnog sredstva i opreme lične zaštite</i>	<i>Vrijeme korištenja-trajnost</i>
1.	Profesori i ostali zaposlenici	radni mantil	.....
2.	Nastavnici praktične nastave svih profila	radno odijelo i cipele, a zaposlenici koji rade na zavarivanju kožneme kecelje, rukavice i zaštitne naočale (po potrebi)	2 godine
3.	Domar	radno odijelo, radni mantil, radna obuća, gumene čizme i radne rukavice, zaštitna jakna	2 godine
4.	Čistačice	radni mantil, radna obuća (cipele), gumene čizme, borosane, gumene rukavice	2 godine
5.	Noćni čuvar	zimski jakna- zaštitna radne cipele- zaštitne	2 godine
6.	Učenici na praktičnoj nastavi u školi	radni mantil ili radno odijelo	3 godine odnosno za vrijeme trajanja praktične nastave

Pod tačkom 6. ukoliko škola nije u mogućnosti da obezbijedi radne mantile ili odijela učenici su obavezni da sami obezbijede radnu odjeću.

Hadžići, 2008. godine

Predsjednik Školskog odbora

Bajrektarević Ifeta